

PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

TREŚĆ:

1: SPRAWY POLSKIE;

- a/ Polska a Z.S.R.R:str:1:
- b/ Inspekcja zniszczenia fortyf.wschodnich:..... " 2:
- c/ Stosunki Polsko-litewskie:..... " 2:

2: ZAGADNIENIA OGÓLNE;

- a/ Sytuacja w Z.S.R.R: i konflikt z Anglią..... " 3:
- b/ Konferencja bankowa w New Yorku:..... " 4:
- c/ Konferencja w sprawie rozbrojenia na morzu:..... " 4:

3: NOTATKI I INFORMACJE;

1. SPRAWY POLSKIE:

POLSKA a Z.S.R.R:

"LIETUWA" z dn: 7/VII: we wstępnym art: pod tytułem "Odpowiedzi niema", nawiązując do artykułu "Izwiestja" pod tymże tytułem, w którym Sowiety wyrażają niezadowolone z powodu pozostawienia bez odpowiedzi ze strony Polski ich drugiej noty, m: in pisze: Zabójstwo Wojkowa narazie wywołało w Warszawie nie małą panikę: Lecz powoli bojaźń znikła: Prasa Polska jednomyślnie wypowiedziała się, że druga nota sowiecka jest nie do przyjęcia, chociaż minister Zaleski upewniał, przedstawiciele prasy, że rząd polski bez względu nie będzie mógł spełnić warunki żądane przez Sowiety: Od oświadczenia min: Zaleskiego upłynął prawie miesiąc, odpowiedzi jednakże na drugą notę sowiecką nie wysłano: Ministerstwo Spraw Zagranicznych Polski, tłumaczyło opóźnienie pobytami ministra w Genewie, następnie uroczystościami Słowackiego, a teraz wcale tego nie tłumaczy i tylko milczy: Tymczasem min: Zaleski a nawet i sam Marszałek Piłsudski okazują względem Sowieców wiele sympatji i upewniają wszystkich, że Polska utrzymuje z Sowiecami jaknajlepsze stosunki i że powstały konflikt z powodu zabójstwa Wojkowa wkrótce zostanie zlikwidowany: Powyższe postępowanie Polski należy tłumaczyć jej staraniem co do uzyskania 100 milionów pożyczki amerykańskiej: Polacy działali na zwłokę: Niestety taktyka powyższa była słabą zamarkowaną: Wkrótce też przenikła ją Ameryka i Moskwa: Amerykanie wcale niespodziewanie dopiero przed tygodniem odmówili podpisania pożyczki, proponując odłożenie sprawy pożyczki dla Polski do jesieni:

Złoto amerykańskie, które w obecnym czasie, wobec zmniejszającego się eksportu, zachwianego budżetu, i prawdopodobnego spadku złotego, bardzo potrzebne jest Polsce - wypadło jej z rąk: Z drugiej strony Moskwa zaczyna zwracać się coraz bardziej w stanowczym tonie: Sowiety żądają niezwłocznego wypełnienia wszystkich warunków wyłuszczonej w ich drugiej nocie: Polska zaś wcale nie ma zamiaru zadośćuczynić żądaniom sowieckim:

Polacy pożyczkę przegrali: Z tego też względu źli są na Moskwę: Sytuacja znowu staje się naprężona: Wszystko będzie zależało od tego, jak postąpi Moskwa: Z prasy sowieckiej można wnioskować, że Rosja na dalsze ustępstwa nie pójdzie:

W sprawie holenderskiej druga nota rosyjska spotkała się z jednomyślnym potępieniem: Część prasy oceniała notę tę jako bluff lub materiał propagandowy, nie spodziewając się, by Rosja na serio zamierzała doprowadzić do zerwania: Niektóre jednak pisma wyrażały zaniepokojenie: Pewne z nich porównywały położenie z położeniem po mordzie scrajewskim; a aczkolwiek jedno tylko z poważniejszych

pism wyraziło obawę świadomego parcia Rosji ku wojnie, inne zgadzały się że położenie jest poważne i wskazywały, że raczej należy mówić o psychozie i utraceniu głowy przez przywódców z Kremla: Nadmieniam obawa przed domniemanym niebezpieczeństwem ze strony Anglii może właśnie pchnąć Sowiety do kroku rozpaczliwego, tembardziej, że położenie ekonomiczne jest bardzo ciężkie: Egzekucje moskiewskie uważane były za objaw tego utracenia wszelkiej miary:

O stanowisku Polski w dalszym ciągu odzywała się prasa holenderska z największym uznaniem, ponownie podkreślając, że Polska okazuje wielką wyrozumiałość dla psychozy rosyjskiej, lecz zarazem utrzymuje postawę pełną godności i nie daje się wyprowadzić z równowagi: Powyższe dotyczyło w szczególności oświadczeń ministra Zaleskiego w Genewie: Oburzenie prasy polskiej i ostre przyjęcie przez nią noty rosyjskiej było najzupełniej usprawiedliwione, przyczem niektóre pisma podkreślały, że prasa polska słusznie odpowiada na trzeci punkt noty rosyjskiej wskazaniem na machinacje trzeciej międzynarodówki: Niektóre pisma ponownie przypomniły, że stosunki polsko-rosyjskie, pomimo różnych trudności, poprawiały się i wyrażały nadzieję że po krótkiej przerwie poprawa ta będzie nadal miała miejsce:

Pogłoski o trzeciej nocie rosyjskiej były przyjęte naogół przez prasę holenderską z wielką rezerwą, a w każdym razie bez dążących do sensacji tytułów:

INSPEKCYJA ZNISZCZENIA FORTYFIK. WSCHODNICH:

PRASA NIEMIECKA z dn: 9/VII: podaje następujący komunikat urzędowy: "Podróż inspekcyjna generała v: Pawelsza, w której na skutek jego zaproszenia wzięli udział franc: major Durand i belgijski major Pulinx - zakończona została w dn. 8 b: n: We wspólnym protokóle stwierdzono, iż umowa paryska zawarta dn: 31 stycznia 1927r: w sprawie zniszczenia ufortyfikowanych stanowisk na niemieckiej granicy wschodniej, została całkowicie wprowadzona w życie:

Königsb: Hartungsche Ztg: 9/VII: informuje z Wrocławia o gładkim przebiegu /reibungslosen Verlauf/ inspekcji zburzonych fortyfikacji i, że inspekcja całkowicie wyczerpała kwestję fortyfikacji wschodnich

"FRANKFURTER Ztg: 10/VII: streszcza podobnej treści komunikat, pochodzący z franc: M: S: Z: komunikat ten ma określać wszystkie zarządzone przez Radę Ambasadorów - jako zniszczenia - jako dokonane: Inspekcja odbyła się bez przeszkód: Protokół podkreśla uprzejmość gen: v: Pawelsza i niemieckich oficerów oraz poprawne stanowisko ludności niemieckich:

STOSUNKI POLSKO LITEWSKIE:

JOURNAL DE GENEVE 8/VII: podaje korespondencję z Rygi o stosunkach krajów bałtyckich do L: N: z powodu swego położenia geograficznego w punkcie przecięcia interesów Europy Zachodniej i południowej z sowieckimi, państwa bałtyckie są najbardziej zainteresowane w rozwoju L: N: W ostatnich czasach dwa fakty dowiodły państwom bałtyckim użyteczności instytucji genewskiej: szybka realizacja pożyczki estońskiej i skutki polityki mniejszości niemieckiej w Kłajpedzie: Nie mniej od pierwszej sprawy ważne było zlikwidowanie sporu litewsko-kłajpedzkiego, którego znaczenie rozciągało się na stosunki polityczne pomiędzy wschodnimi państwami Europy a Niemcami:

Nacjonalisci litewscy, którzy doszli do władzy po zamachu grudniowym, zamierzali wyciągnąć korzyści ze sporu pomiędzy Niemcami a Polską: Podróż Waldemarsa do Genewy otworzyła mu oczy, że Niemcy

nie mogą opierać swej polityki wschodniej wyłącznie na sporze Polsko-litewskim: Wcześniej lub później zatarg o Wilno będzie ukończony, stanowi to właśnie jedno z najważniejszych zadań mocarstw Zachodnich: Waldemaras mógł się przekonać w Genewie, że metodami gróźb i alarmów przeciw Polsce Litwa nie pozyska sobie sympatji rządów zachodnich, które pragną atmosfery pokoju w Europie wschodniej:

GERMANJA 8.VII: podaje informacje o przyszłym porozumieniu Polsko-litewskim /zaprzeczone przez poselstwo litewski w Berlinie, pod nagłówkiem "Vor einem polnisch-litauischen Kompromiss": Artykułik między innymi wspomina o uroczystościach wileńskich i o zakazie przekroczenia granicy wydanym przez władze litewskie: Artykuł mimo iż naogół przychylny jest Polsce -stara się jednak nie urazić opinii litewskiej:

2. ZAGADNIENIA OGÓLNE:

SYTUACJA W Z.S.R.R. I KONFLIKT Z ANGLJĄ:

IZWIESTJA z dn:8/VII: We wst:art:pod tytułem "Skąd oni?" nawiązując do wykrycia sprawców ostatniego zamachu zbrojnego na moskiewskie G.P.U., pisze m.in.: Jeżeli nawet niektóre części aparatu dla wywoływania zamachów mogą się znajdować zagranicą, podstawowo jego części, jego opoka, muszą znajdować się w tym kraju, jeśli wywołany ma być przewrót: Bez tego warunku napróżno marzyć o tem, że jeśli jakiś odosobniony zamach terrorystyczny stanie się pobudką do wypadków, znamionujących przewrót: Korzenie zamachu nie leżą w Rosji: Zamach był prosto dziełem angielskiego wywiadu: Najwymowniej o tem świadczą bomby i melinit angielskiego pochodzenia: Następnie dziennik zapytuje: "Dlaczego Sowiety rozstrzelały aż 20-tu emisariuszy angielskich, jeżeli zamach jako nie znajdujący poparcia w masach sowieckich, nie mógł wywołać groźnych objawów?" Rząd sowiecki rozstrzelał zamachowców w tym celu, żeby pokazać swoim obywatelom, że dba o ich dobrobyt, że ceni ich życie: Społeczeństwo sowieckie rozumie, że nawet garstka ludzi wyposażona w olbrzymie środki pieniężne może dokonać w przeciągu paru zaledwie chwil takiego zniszczenia, które naprawić zdołanoby w ciągu wielu lat mozolnej pracy: Temi i podobnemi rozważeniami usiłuje dziennik sowiecki uzasadnić wzmożony ostatnio terror w Z.S.R.R.:

Izwiestja z dn:8/VII: donoszą, że konflikt z Anglją wcale nie wpłynął na zmniejszenie eksportu nafty z Rosji sowieckiej: Przeciwnie eksport zwiększył się o całe 30-35% w porównaniu z zeszłym rocznym: Najwięcej nafty wywozi się do Włoch: Budująca się w Baku nowa fabryka przetworów ropnych będzie miała za zadanie dostarczania produktów naftowych do Indji Brytańskich: Zawarta została umowa co do dużego eksportu nafty do Południowej Afryki:

Izwiestja z dn:7/VII: omawiając pogrzeb wybitnego komunisty angielskiego w Moskwie Mac-Manusa, pisze m.in.: Na tym pogrzebie który był symbolem zjednoczenia proletariatu Z.S.S.R. z proletariatem angielskim, Anglję reprezentowali młodociani pionierzy komunizmu: Społeczeństwo angielskie autor dzieli na trzy części: "Anglję Nr:1: -która rzekomo wysyła do Rosji szpiegów, bandytów i podżegaczy, przeszkadzających w pokojowej pracy Sowietów; "Anglję Nr:2", w skład której wchodzi wyznawcy II międzynarodówki, którzy w momencie decydującym w historii rewolucji proletarjackiej mogą się zdobyć jedynie na pożalowania godny protest

przeciwko obostrzeniom dyktatury tegoż proletariatu: I tylko "Anglja Nr:3: -jeszcze bardzo młoda idzie ręką w rękę ze starą Morską". Przyjdzie niezawodnie chwila, że ta młoda Anglja odniesie zwycięstwo i przekształci swój kraj na kwitnącą czerwoną republikę

KONFERENCJA BANKOWA W NEW YORKU:

DER TAG 9/VII: donosi z New Yorku, że konferencja bankowa zajmuje się poza stabilizacją waluty francuskiej, również kwestją zrealizowania obligacyj kolejowych niemieckich: Według dalszych doniesień /Universal Service/ konferencja ta zajmuje się również położeniem finansowym Polski: Znamiennem jest, pisze dziennik, że wiadomość tę potwierdzają koła Wallstreet: W kołach tych obecną pożyczkę 15-tą miljonową uważają jako wstęp do udzielenia Polsce znaczniejszej pożyczki: Wybitni finansisci z Waszyngtonu m.in: Mellon udali się do New Yorku dla wzięcia udziału w naradach: Wszystkie te wiadomości zdają się świadczyć o tem, że przedstawiciele banków chcieliby powziąć pewne ważne postanowienia dla których konieczną jest decyzja rządu Waszyngtonu:

KÖNIGSBERGER HART: Ztg: 8/VII: donosi z New Yorku za korespondentem New York Times'a, że konferencja bankowa zajmuje się w szczególności kwestją powrotu Francji do waluty złotej: Ten powrót jest warunkiem usunięcia trudności francuskich na międzynarodowym rynku pieniężnym: Według dziennika amerykańskiego Poincaré jest absolutnie zdecydowanym na przeprowadzenie tej reformy, której należy się spodziewać być może jeszcze w sierpniu: Przewalutowanie nastąpi w stosunku 1 ludwika złotego za 100 fr: papierowych:

KONFERENCJA W SPRAWIE ROZBROJENIA NA MORZU:

LE TEMPS 7:VII: pisze w art:wstępnym, że narady w sprawie rozbrojenia na morzu stanęła na martwym punkcie, gdyż niemożliwym jest znalezienie formuły któraby zadowolniła jednocześnie pretensje Stanów Zjednoczonych i wymagania Anglii: W każdym razie konferencja obecna nie osiągnęła zamierzonego celu i nie można sobie robić iluzyj co do możliwych jej rezultatów: Dotychczasowy przebieg obrad dał chyba ten wynik, że niemożliwym jest rozsądne przeciwstawienie się temu, aby każde państwo uzbrojone było stosownie do warunków w jakich się znajduje: Jest to zasada którą trzeba będzie również brać pod uwagę podczas konferencji w sprawie rozbrojenia powszechnego:-

JOURNAL DES DEBATS: 8/VII: Pisze w art:omawiającym przebieg narad konferencji rozbrojeniowej morskiej, że trudności jakie ona napotyka pozwalają wątpić, czy osiągnie ona cel zamierzony: Francja przewidywała, że tak będzie i dla tego odnowiła oficjalnego udziału w tych naradach:

PRASA NIEMIECKA w nagłówkach swych korespondencyj z Genewy w równie sceptyczny sposób odnosi się do rezultatów obecnych narad:

3. NOTATKI I INFORMACJE:

DAILY MAIL z 7:VII: w dłuższym liście datowanym z Pekinu donosi, że Pekin umiera: Czang-co-lin rokuje z południowcami i naradza się ze swoimi, ale beznadziejnie zaniedbał obronę zbrojną: Pociąg, który ma go zawieść do Mukdenu już stoi w pogotowiu: Do Pekinu zaś wkroczą południowcy i zburzą go jako symbol nienawistnej przeszłości:.

